

Höstutsädesguide

2026

Varaslättnens Lagerhus

- för Dig och Dina grödor

Varaslättnens Lagerhus bedriver spannmålshandel, rådgivning och försäljning av insatsvaror för att skapa största kund- och bondenytt.

Innehåll

Höstvetesådden	4
Höstvete	6
Råg	8
Rågvete	9
Höstkorn	9
Höstrapsådden	10
Höstraps	12
Gödnings Sortiment	14
Gödslingsrekommendationer	16
Markkartering	19
Kalk	20
Energi	22

I handen håller du nu årets

Höstutsädesguide!

Den är fylld med information om vad vi på Lagerhuset rekommenderar dig att odla hösten 2026!

I Höstutsädesguiden hittar du Lagerhusets sortval och odlingstips som gör bondenytt! Sorterna som Lagerhuset valt att producera utsäde av är välprövade sorter, som är odlings säkra och som är efterfrågade

på spannmålsmarknaden till både svensk kvarnindustri och på exportmarknaden.

Trevlig läsning! / Julia Eriksson

Varaslättnens Lagerhus

0512-300 450

info@varalagerhus.se

www.varalagerhus.se

Lagerhusgatan 4, 534 34 Vara

Vi reserverar oss för eventuella tryckfel i denna broschyr

TIPS INFÖR Höstvetesådden

**Höstvete odlas för användning till bröd, foder och industri.
Sorterna skiljer sig beroende på vad de ska användas till.**

När det gäller brödvetesorter vill kvarnarna oftast få en sort med hög proteinhalt och bra bakningsegenskaper. För sorter till industrin kan en exempelvis hög stärkelsehalt vara det som efterfrågas. Välj en sort i samråd med Lagerhuset, så hjälper vi dig med insatserna som är lämpliga för att nå målet med din odling.

Utsädesmängd till höstvete

Att ändra utsädesmängden efter rådande förhållanden är ett viktigt steg för att nå ett optimalt vetebestånd. Utsädesmängden anpassas (antalet grobara kärnor/m²) efter såtidpunkt och efter förväntad fältuppkomst.

Jordartens betydelse

Jordarten har en stor påverkan på höstvetets uppkomst och hur det sedan etablerar sig på hösten. På en lättjord kan utsädesmängden oftast sänkas med 10–30 % medan på en styv mullfattig lera bör utsädesmängden ökas med 10–30 %. Utsädets grobarhet och tusenkornvikt står på säcken. Se nedan tabell för rekommenderad utsädesmängd:

Rekommendationer av utsädesmängd efter såtidpunkt och sorttyp

	tidig		normal		sen
Bestockare:	60 %	85 %	400 grob.	+15 %	+30 %
SU Joran					
KWS Ahoi					
SU Horizon					
Stava					
Kärnfillare:	70 %	85 %	400 grob.	+15 %	+30 %
Etana					
Kärnsättare:	80 %	90 %	400 grob.	+10 %	+20 %
Informer					
Pondus					

FORMEL

$$\frac{\text{Utsädesmängd, kg/ha} = \text{Tusenkorvikt, g} \times \text{antal grobara kärnor/m}^2}{\text{Grobarhet, \%}}$$

Betning av veteutsäde

Vårt konventionella höstveteutsäde betas med Syngentas Vibrance Gold. Betning med Vibrance Gold ger ett mycket bra skydd mot bl a snö mögel, fusarium och vetets flygsot. Betningen ger dessutom ett bra skydd mot stinksot och dvärgstinksot som kan orsaka stor skada i höstvete i vårt område.

Vibrance Gold innehåller tre aktiva substanser. En av substanserna är Sedaxan som stimulerar rottillväxt vilket ger veteplantan en bättre start och därmed ökad skördepotential och dessutom bättre övervintring.

Gödning till höstsäd

För att säkra en bra etablering av din höstsädd är det mycket viktigt att växtnäring finns tillgänglig redan från start. Bäst utnyttjad växtnäring är att gödsla klart höstgrödan med fosfor och kalium redan vid sådd. Nedan finns de höstprodukter som vi rekommenderar inför sådd av höstsäd:

MAP NP-12-23 är avsedd för gödning i samband med sådd av höstsäd på tyngre lerjordar med bra kaliumtillgång.

YaraMila 10-14-12 är avsedd för gödning i samband med sådd av höstsäd på tyngre lerjordar med måttligt kaliumbehov.

YaraMila HÖST 9-12-20 Mn är avsedd för gödning i samband med sådd av höstsäd på lättare jordar med lägre kaliumklass. Ammonium och manganinnehållet samverkar för att gynna manganupptaget.

Läs mer om gödning på sida 14-18.

Höstvete

Höstvete är den mest odlade spannmålsgrödan i Sverige. Brödvete från Varaslättens Lagerhus är omtyckt hos kvarnindustrin i Sverige och är efterfrågad på spannmålsmarknaden.

Etana

Etana är ett högavkastande brödvete med mycket bra bakningsegenskaper. Etana har bra vinterhärdighet, ett högt och stabilt falltal och bra stråegenskaper. Sorten har hög kväveeffektivitet och har relativt lätt för att få en bra proteinhalt. Etana är av sorttypen kärnfullare som främst bygger sin avkastning genom en hög tusenkornvikt och lämpar sig att så från tidig till något senare sådd. Etana har bra motståndskraft mot stinksot och dvärgstinksot.

Etana levereras i 900 kgs SS.

KWS Ahoi

KWS Ahoi är ett brödvete med mycket tidig mognad och med stabil avkastning. Sortens tidighet gör den mycket lämplig som förfrukt till höstraps. KWS Ahoi är av sorttypen bestockare som främst bygger sin avkastning genom ett högt antal ax/m². Blir bestockningen för hög tenderar sorten att bli något stråsvag. KWS Ahoi ska etableras från tidig till normal såtidpunkt.

KWS Ahoi levereras i 900 kgs SS.

SU Joran

SU Joran är ett friskt, högavkastande brödvete med stabilt falltal och goda stråegenskaper. SU Joran är ett vete av typen bestockare vilket ger möjlighet till många ax/m². För att gynna bestockningen på hösten bör SU Joran etableras från tidig till normal såtidpunkt.

SU Joran levereras i 900 kgs SS.

SU Horizon

SU Horizon är ett tidigt mognande brödvete som har mycket hög avkastning och ett kort strå med bra stråstyrka. Den är av sorttypen bestockare som bygger avkastning med kombination av hög tusenkornvikt och ett högt antal ax/m². SU Horizon lämpar sig att sås från normal till något senare sådd.

SU Horizon levereras i 900 kgs SS

Informer

Informer är en mycket högavkastande och frisk brödvetesort med ett långt strå med bra stråstyrka. Mognaden är något sen. Sorten har hög kväveeffektivitet. Informer är av sorttypen kärnfullare och bygger skörden främst genom hög tusenkornsvikt. Sorten lämpar sig att så från normal till sen sådd.

Informer levereras i 900 kgs SS.

SORTFÖRSÖK HÖSTVETE L7-0101

Försöksområde	Sverige Skörd	D-F Skörd	Sverige Mognad	Sverige Rymdvikt	Sverige Falltal	Sverige Råprotein	Sverige Strå-längd	Sverige Tusenkornvikt	Sverige Stråstyrka	Sverige Axtäthet
Behandlade led 2021-2025	Rel.kg	Rel.kg	dagar	gr/l	sek	% av ts	cm	gram	%	Ax/m ²
<i>Höstvete Syn-tetisk mätare</i>	11438	11099	309	800	339	12,1	86	48,3	86	506
Etana	101	101	308	808	345	12	84	48,4	87	530
SU Joran	104	101	309	797	334	12	84	45,3	84	555
SU Horizon	107	104	307	800	336	11,6	80	48,6	85	542
Informer	103	104	310	790	315	11,8	91	51,8	85	451
KWS Ahoi	96	94	306	807	305	12	79	41,4	74	561
Pondus	105	104	313	770	272	11,3	81	47,1	82	519
Fenomen	97	95	309	810	309	12,2	77	48,2	92	492

Pondus

Pondus är ett mycket högt avkastande höstvete. Sorten har bra vinterhärdighet och med ett medellångt strå. Sorten har en sen mognad. Pondus är av sorttypen kärnsättare som bygger skörd genom ett högt antal kärnor per ax. Sorten har ett relativt brett såfönster.

Pondus levereras i 900 kgs SS.

Fenomen

Fenomen är ett borstigt höstvete med goda stråegenskaper. Sorten har en medelsen mognad och borsten gör den mindre smaklig för vilt under sommaren. Fenomen är av sorttypen kärnfullare som ger stora kärnor men färre ax/m². Sorten kan sås vid normal till sen såtidpunkt.

Fenomen levereras i 900 kgs SS.

Stava

Stava är en väl beprövad brödvetesort för ekologisk produktion med ett långt strå som ger bra ogräskonkurrens. Sorten har även en hög rymdvikt och mycket bra vinterhärdighet. Stava har bra motståndskraft mot både stinksot och dvärgstinksot och är som helhet en frisk och stabil sort.

Stava EKO levereras i 900 kgs SS.

SU Hyvega (H)

SU Hyvega är ett hybridhöstvete som är kombinerad bestockare och kärnfullare. Vilket ger jämn bestockning och stora kärnor. Sorten testas för andra gången i år i de svenska sortförsöken och ännu finns det mycket att lära om odling av hybridvete i Sverige. Vi rekommenderar att enbart testa sorten i mindre skala. Sås med 150-170 frö/m².

*SU Hyvega levereras i storsäck med 24 units.
En unit är 500 000 frön.*

Råg

Höstråg odlas i huvudsak för produktion av knäckebröd och andra brödprodukter. Höstråg passar utmärkt på lätta fastmarksjordar och är en mycket vinterhärdig gröda.

Vi ser även att användningen av höstråg till eget foder ökar, kanske främst för att rågen ger både hög kärn- och halm-skörd på lätta jordar. Höstrågen ger högst avkastning när den är väl bestockad på hösten och ska därmed sås i tid.

KWS Emphor (H)

KWS Emphor är en hybridråg med bra avkastning ochh PollenPlus-effekt vilket ger ett starkt skydd mot mjöldryga genom hög pollenproduktion. Den är falltals-stabil och visar låga angrepp av brunrost. KWS Emphor levereras i storsäck packad med 12 units/storsäck och finns som konventionell och ekologisk.

KWS Jethro (H)

KWS Jethro är en hybridråg med PollenPlus-effekt från förädlaren KWS. Sorten ligger bra till när det gäller avkastning och övervintring. KWS Jethro har en något tidigare mognad, styvare strå och något högre falltal än sin systemsort KWS Tayo. KWS Jethro levereras i storsäck packad med 12 units/storsäck.

KWS Tayo (H)

KWS Tayo är en hybridråg med hög avkastning och bra stråegenskaper. Den har en väl avvägd sjukdomsmottaglighet mot de vanligaste sjukdomarna och ett pålitligt falltal. Innehar PollenPLUS-teknik för ett bättre skydd mot mjöldryga. KWS Tayo levereras i storsäck packad med 12 units/storsäck och småsäck packad med 1 unit/säck.

SU Bebop (L)

SU Bebop är en linjesort med långt strå. Finns både som konventionellt och ekologiskt utsäde.

SU Bebop levereras i 800 kgs SS.

SORTFÖRSÖK HÖSTRÅG L7-0201

Försöksområde	Sverige Skörd	D-F Skörd	Sverige Rymd-vikt	Sverige Tusen-kornsvikt	Sverige Strå-längd	Sverige Mognad	Sverige Falltal	Sverige Rå-protein	Sverige Strå-styrka
Behandlade led 2021-2025	Rel.kg	Rel.kg	gr/l	gram	cm	dagar	sek	% av ts	%
Höstråg Syntetisk mätare	11129	10732	762	35,8	120	315	275	7,6	78
KWS Emphor	99	96	755	36,1	115	314	248	7,5	80
KWS Tayo	101	101	757	36,3	119	313	278	7,8	79
SU Bebop	85	85	761	36	128	315	235	8,3	75

SORTFÖRSÖK RÅGVETE L7-0212

Försöksområde	Sverige Skörd	D-F Skörd	Sverige Rymd-vikt	Sverige Mog-nadstid	Sverige Rå-protein	Sverige Strå-längd	Sverige Strå-styrka	Sverige Fält-groning	Sverige Tusen-kornsvikt
Behandlade led 2021-2025	Rel.kg	Rel.kg	gr/l	dagar	% av ts	cm	%	%	gram
Höstrågvete Syntetisk mätare	9941	10401	714	307	11,2	95	79	33	42,7
Bilboquet	104	104	725	308	11,1	113	86	18	44,9

Rågvete

Rågvete odlas främst till eget foder och kan odlas på de flesta fastmarksjordar, men passar bäst på lättare jordar till mellanleror.

Rågvete är en korsning av vete och råg, vilket ger den rågens goda förmåga att prestera på svagare jordar. Endast sidoskott anlagda på hösten blir fertila, vilket gör att en god höstbestockning ska eftersträvas.

Bilboquet

Mycket högavkastande rågvetesort med rågkaraktär. Bra stråstyrka i kombination med ett längre strå och en låg sjukdomsmottaglighet. Lämpar sig för något senare sådd.

Bilboquet levereras i 800 kgs SS.

UTSÄDESREK. TILL HYBRIDRÅG

sådatum	kärnor/m ²	unit/ha	ha/storsäck
25/8 - 5/9	180	1,8	6,6
6/9 - 10/9	200	2	6
11/9 - 20/9	230	2,3	5,2
21/9 - 30/9	260	2,6	4,6

Höstkorn

I Sverige odlas höstkorn främst till eget foder och för att samtidigt säkerställa en tidig halm-skörd.

Höstkorn mognar oftast i slutet av juli och passar därför utmärkt som förfrukt till höstraps. Höstkorn passar att odla på de flesta jordar på gynnsamma lokaler och ska etableras tidigt för att den höga avkastningspotentialen ska utnyttjas fullt ut.

Rosemary (L 2r)

Rosemary är ett 2-radskorn vilket ger en jämn kärnstorlek. Rosemary har hög avkastning samt kort och starkt strå. Sorten har hög rymd- och tusenkornvikt.

Rosemary levereras i 800 kgs SS.

KWS Winnie (L 6r)

KWS Winnie är ett vinterhärdigt 6-radskorn av linjesort med hög avkastning. Sorten har ett långt strå med relativt låg tendens att axbryta.

KWS Winnie levereras i 800 kgs SS.

SY Scoop (H 6r)

SY Scoop är ett långsträigt och högt avkastande 6-radskorn med bra vinterhärdighet som passar för tidig sådd. Hybridkorn är beställningsvara som levereras med 10 units/storsäck. En storsäck räcker till 5-6 hektar beroende på såtidpunkt.

SORTFÖRSÖK HÖSTKORN L7-0215

Försöksområde	Sverige Skörd	D-F Skörd	Sverige Rymd-vikt	Sverige Tusen-kornsvikt	Sverige Strå-längd	Sverige Mognad	Sverige Rå-protein	Sverige Strå-styrka	Sverige Strå-brytning	Sverige Ax-brytning
Behandlade led 2021-2025	Rel.kg	Rel.kg	gr/l	gram	cm	dagar	% av ts	%	%	%
Höstkorn Syntetisk mätare	10675	10113	682	51,7	86	299	10,9	92	33	37
Rosemary 2r	103	103	688	55,2	76	301	10,6	97	13	9
Winnie 6r	99	101	682	52,4	95	299	10,7	92	31	41
SY Scoop (H) 6r	103	106	679	47,1	90	298	10,9	89	32	38

tips inför

Höstrapsådden

Höstraps odlas årligen på drygt 13 000 hektar i Västsverige.

Den passar på de flesta jordar. En 7-årig växtföljd är att rekommendera för att inte uppföröka växtföljdsjukdomar.

Etablering är A & O

Det viktigaste, oavsett etableringsmetod, är att få rapsen sådd i rätt tid för bästa resultat. En väl etablerad rapsplanta klarar i regel vintern bättre än en liten rapsplanta. Det är höjden på tillväxtpunkten som kommer avgöra hur väl plantan står emot vinterns påfrestningar.

Utsädesmängd

Anpassning av utsädesmängd är ett viktigt verktyg för att få ett bra bestånd. Om beståndet blir för tätt så riskerar man att plantorna konkurrerar med varandra och sträcker på sig vilket gör att tillväxtpunkten blir mer utsatt för vinterskador. En förpackning med höstraps innehåller 1,5 miljoner grobara frön och vad varje förpackning väger finns noterat på etiketten. För att få fram utsädesmängden delar ni förpackningens vikt med antalet hektar som förpackningen ska räcka till.

Betning av höstraps

Rapsutsädet är betat för att ge skydd mot bland annat svampsjukdomar och ger plantan en god tillväxtstart. Vad de olika höstrapsarterna är betade med ser du under respektive sortbeskrivning. Till ekologisk odling är det tillåtet att använda en obetad rapshybrid, då generellt undantag gäller.

Växtskydd

Bekämpning av spillsäd är ett måste i raps då spillsäden konkurrerar så kraftigt med rapsen att den missgynnas. Tillväxtpunkten på rapsen måste hållas så låg som möjligt inför vinterns påfrestningar. Om tillväxten på hösten blir för kraftig bör därför en tillväxtreglering göras när rapsen har 4-6 blad.

Se upp för sniglar!

Sniglar kan äta upp rapsgrodden redan innan uppkomst. Bevaka därför förekomsten av sniglar redan i förfrukten och följ upp förekomsten regelbundet fram till att rapsen vuxit till sig. Vid förekomst av snigel bekämpa med 5-7 kg Sluxx redan vid sådd, och följ upp vid behov. Sluxx säljs i 20 kg småsäck och 500 kg storsäck.

Gödnings Sortiment till raps

För att få en bra etablering av din höstraps är det viktigt att det finns tillräckligt med växtnäring redan vid start. **YaraMila RAPS 17-5-10** är ett P- och K-starkt gödselmedel med extra mycket svavel och bor. Produkten är framtagen för att passa det speciella näringsbehov som oljevaxter och andra kålvaxter har. Lämplig giva 350 kg/ha vid sådd på hösten. Enligt rådande regelverk får

60 kg kväve tillföras på hösten. YaraMila RAPS är även lämplig som startgiva på våren för att fylla rapsens fosfor- och borbehov.

YaraMila KOMBI 13-8-14 är en ny NPK produkt med mycket fosfor och kalium samt extra svavel, bor, magnesium och mangan anpassad för att ge oljevaxter en optimal start. Lämplig giva är 310-460 kg vid sådd och eventuell komplettering med Axan på hösten.

YaraBela NS 24-6 SULFAN är en kväveprodukt med högt svavelinnehåll anpassat till oljevaxter. Rapsen har ett stort behov av svavel och ska ges i förhållande 1:5 med kväve.

Bor är viktigt bland annat för rapsplantans övervintring, dessutom ökar motståndskraften mot jordburna patogener såsom exempelvis klumprotsjuka. Bor-innehållet i YaraMila KOMBI är tillräckligt för raps på normala jordar. Vid låga

bor-tal, vilket är vanligt i västra Sverige, rekommenderas dessutom bladgödsling med **YaraVita Canola Bio**.

Vixeran är ett biologiskt medel som innehåller kvävefixerande bakterier. Dessa blidar kväve som är tillgängligt för växten och ökar därmed rapsens möjliga kväveupptag. Vixeran sprutas på hösten och bakterierna överlever hela odlingssäsongen. Godkänt i ekologiskt jordbruk.

Rekommenderad utsädesmängd:

Styv lera/ sen sådd	60 plantor/m ²	= 1 FPK till 2,5 ha
Normal jordar/ normal såtidpunkt	50 plantor/m ²	= 1 FPK till 3,0 ha
Lättare jordar/ tidig sådd	40 plantor/m ²	= 1 FPK till 3,75 ha
Stora radavstånd ex 50 cm	30 plantor/m ²	= 1 FPK till 5,0 ha

Anpassa utsädesmängd efter jordart, såtid och såteknik

Riktvärden kaliumgödsling (K)

(källa: Yara)

Skörd ton/ha	K-AL-klass				
	I (0-2)	II (2-4)	III (4-8)	IVa (8-12)	IVb (12-16)
2	60	40	20	0	0
3		50	30	10	0
4		60	40	20	0
5		70	50	30	0

Oljevaxter bortför cirka 10 kg K/ton skörd. Upptaget i stjälk och blad är cirka 30 kg K/ton skörd.

Riktvärden fosforgödsling (P)

(källa: Yara)

Skörd ton/ha	P-AL-klass				
	I (0-2)	II (2-4)	III (4-8)	IVa (8-12)	IVb (12-16)
2	35	25	15	10	0
3		30	25	15	0
4		35	30	20	0
5		40	35	25	0

Oljevaxter bortför cirka 8 kg P/ton skörd.

Höstraps

På Lagerhuset strävar vi efter att ha god tillgång på rapsutsäde redan tidigt på säsongen, så att du kan etablera den i tid i augusti när skördetröskorna lämnat fältet.

Vinterhärdighet i höstrapsodling är ett begrepp som används brett i rapsammanhang, trots att det egentligen är en serie av processer och egenskaper som påverkar artens förmåga att överleva olika vinterpåfrestningar.

Vad är vinterhärdighet i höstrapsodling?

Till stor del avgörs den av genetiska faktorer, växtsätt, utvecklingshastighet höst och vår, såtidpunkt och kvävetillgång. Det kan vara en genetiskt fördelaktig sammansättning som gör en viss sort mer motståndskraftig mot kyla. Vissa dvärghybrider är mycket kompakta i sin tillväxt och håller tillväxtpunkt och bladmassa nära markytan, medan en vanlig hybrid finns med både snabb- och långsam hösttillväxt samt med olika tillväxthastigheter på våren.

Utvintring

Utvintring kan ske under hela vintersäsongen från sen höst till sen vår när tillväxten kommit igång. Skador kan uppstå av uppfrysning, isbränna, ihållande kyla på barmark eller frost sent på våren. Vanligaste orsaken är stark kyla på barmark ofta i kombination med varmare dagar/perioder som driver på plantornas utveckling. De senaste åren har vi också generellt sett att där starka påfrestningar uppstått under servintern och tidig vår har snabbväxande sorter med ett mer upprätt växtsätt lidit mer än de sorter med en långsam tillväxthastighet och ett mer kompakt växtsätt.

För- och nackdelar med olika sorter

Då väljer vi en sort med kompakt tillväxt och långsam tillväxthastighet, eller? Riktigt så enkelt är det oftast inte. De sorter med högst skördepotential är nästan alltid de som är snabbväxande med mer upprätt växtsätt. Har vi då råd att välja de som avkastar lägre för att säkra upp en eventuell vinterpåfrestning? Det är något varje enskild växtodlare måste ta ställning till själv. Viktigt är att vara medveten om sorternas olikheter och göra val utifrån dina förutsättningar.

Exempel på olika sorter och växtsätt

DK Excentric - har kompakt hösttillväxt och medelsnabb tillväxt på våren i kombination med hög skörd.

LG Adapt - har kompakt men något snabbare hösttillväxt och något långsammare tillväxt på våren. Högst avkastning i försöken.

DK Sephor - Dvärghybrid, väldigt kompakt och stark övervintring. Lägre skördepotential.

SORTFÖRSÖK HÖSTRAPS 2021-2025

Behandlade led	Sverige	D-E	Sverige	Sverige	Sverige	Sverige	D-F
	Råfett	Råfett	Oljehalt	Mognad	Stjälklängd	Stjälkstyrka	Vinterhärdig
Sort	Rel.kg	Rel.kg	% av ts	dagar	cm	%	%
Sortblandning (Sverige)	2200	2195	49,8	343	146	80	82
DK Excentric	106	106	49,9	343	149	82	84
LG Adapt	113	113	50,3	346	154	86	82
DK Sephor	95	98	49	342	117	90	88
Mercedes	90	100	50,3	341	138	77	97

(försöken är ej behandlade med tillväxtreglering)

DK Excentric

DK Excentric är en hybridssort med hög skördepotential, kompakt växtsätt på hösten och medelsnabb tillväxt på våren. Vilket gör att den har bra vinterhärdighet. DK Excentric är vår ersättare till den populära DK Explicit.

Sorten finns med betningen **Acceleron Elit** alternativt som **obetad**.

DK Sephor

Dvärghybrid med hög oljehalt och bra stjälkstyrka. Sorten ger en liten robust planta med långsam tillväxt på hösten. Under våren kompenserar den med kraftigare tillväxt men förhåller sig fortfarande liten mot vanliga hybrider. Kan lämpa sig bra på platser med högt vilttryck.

Sorten finns med betningen **Acceleron Elit** och är en **beställningsvara**.

Betning mot rapsjordloppa

Acceleron Elit innehåller **Buteo Start** som har viss effekt mot gnagskador i hjärtbladsstadiet och är en bra möjlighet för kontroll av tidiga gnagskador. Vid stor förekomst av rapsjordloppor och upprepade gnagskador behöver betningen kompletteras med en pyretroidbekämpning.

LG Adapt

LG Adapt är en hybridssort med mycket hög skördepotential. Kompakt och något snabbare tillväxt på hösten och långsammare tillväxt på våren ger den en god vinterhärdighet med bibehållen skördepotential. LG Adapt har god stjälkstyrka och något senare mognad.

Sorten finns med betningen **Buteo Start + Scenic Gold**.

Crocant

Klumprottsresistent sort med mycket snabb hösttillväxt. Vid konstaterad förekomst av klumprotssjuka eller vid kännedom av tidigare angrepp, tänk på växtföljden och välj en motståndskraftig sort!

Sorten finns som **beställningsvara**.

DK Exavance

Hybridssort med supertidig blomning. Blandas med ditt vanliga rapsutsäde för att locka till sig rapsbaggar när den blommar och därmed skona knopparna på din huvudsort. Drösfast.

Sorten levereras i frp med 100 000 frö som blandas i 1 frp vanligt rapsutsäde. Tillåten i ekologisk odling.

Gödnings Sortiment

Här presenteras de gödningsartiklar vi erbjuder för konventionell och ekologisk produktion.

Gödningen kommer normalt in via gödningsterminalen i Lidköping och levereras ut till kund med lastbil. Vi lagerhåller de flesta gödningsartiklarna i Tråvad, så du enkelt kan komplettera ditt gödningsbehov.

Vi reserverar oss för slutförsäljning, så kontakta din säljare för rådgivning om vilken gödning som är bäst för just dina grödor.

Innehåll växtnäring

Tabellen nedan visar ett urval av de gödselmedel som används mest. Du ser hela sortimentet på www.varalagerhus.se eller genom att scanna QR-koden här >>

	N tot	N nitrat	P	K	S	Mg	Övrigt	KRAV-godkänd
Kalksalpeter (YaraLiva N 15,5)	15,5	14,4					Ca 18,8	
Axan (YaraBela NS 27-4)	27,0	13,5			3,7	0,6		
NS 27-4 (import)	27,0/27,5	13,5			4,0/4,5			
Sulfan (YaraBela NS 24-6)	24,0	12,0			6,0	0,5		
YaraMila 20-5-10	19,6	7,7	4,6	9,6	3,0			
YaraMila 21-3-10	20,6	9,4	2,6	9,6	3,4	1,1	Bor 0,02	
YaraMila 22-6-6	21,6	8,4	5,9	5,8	3,0	0,6	Bor 0,02	
YaraMila 24-4-5	23,6	10,3	3,6	4,6	3,0	0,5		
YaraMila 26-3-5	25,6	11,4	2,6	4,6	2,0			
YaraSuna 9-3-1	9,0		3,0	1,0	1,0			
YaraMila HÖST 9-12-20 Mn	8,0	0,8	10,5	19,9	2,0		Mn 0,5	
YaraMila HÖST 10-14-12	10,0	0,5	14,0	12,5	1,2			
YaraMila RAPS 17-5-10	17,0	7,2	4,6	10,0	4,0	1,2	Bor 0,15	
YaraMila KOMBI 13-8-14	13,0	4,0	7,8	14,1	2,5	2,0	Bor 0,2	
YaraMila MAJS 19-8	18,6	6,8	7,6		5,8	2,3	Bor 0,15 Zn 0,1	
MAP 11-23	11,0		23,0					
YaraMila PROMAGNA 8-5-19	8,0	2,4	5,0	19,0	12,6	2,5	Bor 0,05	
YaraMila PROMAGNA 11-5-18	11,0	4,0	4,6	17,6	10,4	1,6	Bor 0,04	
P20			20,0		1,2			
Yara PK 11-21			11,0	21,0	1,5			
PATENTKALI K25 (Kalimagnesium)				24,9	17,0	6,0		
KALIUMSULFAT K42				41,5	18,0			
KALISALT K50				49,8				
POLYSULPHAT				11,6	19,2	3,6	Ca 12,2	
KISERIT					20,0	15,0		
KOPPARSULFAT Cu25					12,0		Cu 25,0	
GRANUBOR							Bor 15,0	

N, P & K till stråsäd

Att tillämpa en balanserad gödsling efter markens växtnäringsstatus och grödans växtnäringsbehov är avgörande för att långsiktigt behålla eller öka skördenivån. Vi rekommenderar att du har en aktuell markkartering och använder den som beslutsunderlag för att kunna tillämpa en balanserad och långsiktig gödslingsstrategi.

Magnesium, svavel och mikronäringsämnen

Förutom kväve, fosfor och kalium kan du behöva tillföra ett antal andra näringsämnen för att undvika brist och därmed skördesänkningar eller kvalitetsproblem. Nedan är några enkla regler och tips att tänka på:

Markens pH-värde är den enskilt viktigaste faktorn som påverkar tillgängligheten av mikronäringsämnen. Läs mer om "Kalk" på sid 22.

Magnesium - risk för brist på lätta jordar.

Bor - upptaget påverkas av torka.

Svavel - gödslas alltid i proportion till kväve. Raps 1:5 & spannmål 1:10.

För magnesium och övriga mikronäringsämnen bedömer du behovet av gödsling efter markförhållanden, gröda samt väderförhållanden.

Mangan - tillgänglighet styrs av markens pH och syrehalt.

Koppar - låga koppartal i mark och gröda är vanligt i västra Sverige och framförallt i jordar med låg lerhalt.

Riktvärdren för kvävegödsling

Rekommenderad kvävegiva i kg N/ha. Gäller för mineraljord och med förfrukt stråsäd.

(Källa: Jordbruksverket)

Gröda	4	5	6	7	8	9	10	11
Höstvete bröd		120	140	160	180	200	220	240
Höstvete foder		120	135	150	165	180	195	210
Rågvete/höstkorn		105	125	140	155	170		
Råg		70	80	90	100	110	120	130
Vårvete ^{a)}	125	145	165	185	205			
Korn foder ^{a)}	70	85	100	115	130	145		
Korn malt ^{a)}	70	85	100	115	130	145		
Havre ^{a)}	60	80	95	110				

a) Givorna till vårsäd avser radmyllning av gödsel, vid bredspridning kan givan ökas med ca 10 kg N/ha

Riktgivor för fosforgödsling

Rekommenderad fosforgiva i kg P/ha

(Källa: Jordbruksverket)

Gröda	Skörd ton/ha	Bortförel av P	P-AL-klass			
			I (0-2)	II (2-4)	III (4-8)	IV (8-12)
Vårsäd	5	17	25	20	15	5
Höstsäd	7	22	30	25	20	10
Slåttervall, ts	6	13-20	25	15	10	0
Ärt/åkerböna	3,5	13/18	20	15	10	0

Rekommendationerna i tabellen avser bredspridning

Riktgivor för kaliumgödsling

Rekommenderad kaliumgiva i kg K/ha

(Källa: Jordbruksverket)

Gröda	Skörd ton/ha	Bortförel av K	K-AL-klass			
			I (0-4)	II (4-8)	III (8-16)	IV (16-32)
Stråsäd ^{a)}	5	22	40	30	10	0
Slåttervall 1,ts	6	130	120	80	40	0
Slåttervall 2 & äldre, ts	6	130	160	120	80	40
Ärt/åkerböna	3,5	35/39	50	40	20	0

a) vid bortförel av halm ökas givan med 20 kg K/ha, dock ej på lerjordar i K-AL-klass IV-V

Två praktiska exempel

Att tillämpa balanserad gödsling efter markens växtnäringss-status och grödans näringsbehov är avgörande för att långsiktigt behålla eller öka markens bördighet.

Med en aktuell markkartering yngre än tio år som beslutsunderlag så kan ni tillämpa en balanserad och långsiktig gödslingsstrategi.

Här finns två exempel från Yaras produktkatalog på hur en ej balanserad gödsling och en ba-

lanserad gödsling påverkar fosfortillförseln över tid. Ni hittar även på nästa uppslag tabeller med rekommendationer för fosfor, kaliumgödsling och kvävegödsling till spannmål och oljeväxter.

Exempel 1. Ej balanserad fosforgödsling

(källa: Yara)

Om en växtföljd gödslas med kväveprodukter och fosforsvaga NPK-produkter blir resultatet en negativ fosforbalans.

I detta exempel är balansen -58 kg P/ha under växtföljden. Tillförseln är mycket lägre än bortförseln vilket sänker skördenivån och tär på markens fosforförråd.

Växtföljd	Skörd ton	Bortförsel med skörden kg P/ha	Gödsling	Tillförsel kg P/ha	Balans kg P/ha
år 1 Höstraps	3,5	28	60 kg N som YaraMila Raps (höst)	16	-12
år 2 Höstvet	7	21	Axan	0	-21
år 3 Höstvet	7	21	Axan	0	-21
år 4 Korn	5	16	120 kg N som YaraMila 26-3-5	12	-4
Obalans: -58 kg P= -14,5kg P/år!					

Exempel 2. Balanserad fosforgödsling

(källa: Yara)

Samma växtföljd som ovan, men här används anpassade NPK-produkter till alla grödor varje år under växtföljden.

Tillförsel och bortförsel under växtföljden är i balans vilket bibehåller markens bördighet.

Växtföljd	Skörd ton	Bortförsel med skörden kg P/ha	Gödsling	Tillförsel kg P/ha	Balans kg P/ha
år 1 Höstraps	3,5	28	60 kg N som YaraMila Raps (höst)	16	
			60 kg N som YaraMila Raps (1:a giva vår)	16	+4
år 2 Höstvet	7	21	165 kg NPK 10-14-12	23	+2
år 3 Höstvet	7	21	165 kg NPK 10-14-12	23	+2
år 4 Korn	5	16	88 kg N som YaraMila 22-6-6	22	+6
Balans: +14 kg P = +3,5 kg P/år!					

Markkartering

En aktuell markkartering är ett nödvändigt verktyg i strävan efter en bra odlingsekonomi.

Vi samarbetar med Hushållningssällskapet Väst och proverna analyseras i auktoriserat labb på Logården i Grästorps. Svaren på analyserna registreras på www.markkartering.se vilket ger oss ett bra redskap att t ex

göra tilldelningsfiler osv. Efter att du fått tillbaka dina svar från analysen hjälper vi dig gärna med att tolka resultatet för att ge dig bästa rekommendationer om gödnings- och kalkningsbehov.

Standard

Varje prov analyserar pH, P-AI, K-AI, Mg-AI och Ca-AI. Vartannat prov analyserar även P-HCL, K-HCL, Cu-HCL och mull.

Bas inkl.

lerhalt och mull

Varje prov analyserar pH, P-AI, K-AI, Mg-AI, Ca-AI. Mull samt lerhalt på vartannat prov.

Standard inkl ler

Varje prov analyserar pH, P-AI, K-AI, Mg-AI och Ca-AI. Vartannat prov analyserar även P-HCL, K-HCL, Cu-HCL, mull och lerhalt.

Uppföljning

Varje prov analyserar pH, P-AI, K-AI, Mg-AI och Ca-AI.

Premium

Varje prov analyserar pH, P-AI, K-AI, Mg-AI, Ca-AI, P-HCL, K-HCL, Cu-HCL och mull.

Tips att tänka på

Standard är att ta 1 prov per hektar.

10 år är normalt provtagningsintervall.

Provtagning utförs i första hand på hösten när tröskorna lämnat fält fram till tjälen kommit.

Provtagning bör göras tidigast 1 månad efter tillförsel av mineralgödsel, och tidigast 1 år efter kalkning. Detta för att säkerställa att gödselkorn och kalk har hunnit lösas upp.

Höga givor av framförallt organiska gödselmedel påverkar markkarteringsanalyserna.

Kalk

All odling innebär att jorden gradvis försuras. Vårt fuktiga klimat, nedfall av svavel och kväveföreningar, grödornas upptag och bortförsl av växtnäring, markandning samt användning av surgörande kvävegödselmedel gör sammantaget att jorden försuras.

Grödornas upptag av kväve och övriga näringsämnen kan tillsammans stå för ungefär hälften av den försurande effekten. Exempelvis försurar 1 kg kväve från Ammoniumnitrat (Axan eller NS) motsvarande 0,9 kg CaO medan Kalksalpeter har en positiv kalkeffekt på 0,85 kg CaO per kg kväve. Hur sur jorden är mäts genom pH-värdet. Med kalkning motverkar du försurning genom att bibehålla eller höja pH-värdet.

Hur mycket ska man kalka?

Hur mycket kalk man ska tillföra för att höja pH-värdet beror på jordens mål-pH-värde. Mål-pH-värdet varierar beroende på jordens ler- och mullhalt. Kalkbehovet finns uträknat i din markkartering och uttryckt i ton CaO/ha. Jordbrukskalk innehåller cirka 45 % CaO. Exempelvis om kalkbehovet är 2,0 ton CaO/ha går det åt ca 4,4 ton jordbrukskalk/ha för att nå rätt mål pH.

Rätt giva?

Vi kan hjälpa dig att göra tilldelningsfil efter din markkartering när du beställer kalk hos oss.

Tillföra magnesium med kalk?

Om Mg-Al-talet ligger under 10 mg på en lerjord och under 5 mg på en lättjord bör man tillföra magnesium. Kalk innehållande magnesium är det billigaste sättet att tillföra magnesium på. Vi har kalkprodukter innehållande 4 % respektive 12 % magnesium. Kalk som innehåller 12 % magnesium är Dolomitkalk. Kalk med 4 % magnesium tas fram genom att man blandar vanlig jordbrukskalk med Dolomitkalk.

Kalkens positiva effekter:

Rätt pH-värde ökar tillgängligheten av bland annat fosfor.

Motverkar upptaget av giftiga tungmetaller, exempelvis kadmium.

Växtföljdssjukdomar missgynnas så som klumprotsjuka och klöverrotträta.

Bakterielivet i jorden gynnas och svampar missgynnas.

Baljväxternas kvävefixering förbättras.

Förbättrar jordens struktur och odlings-egenskaper.

Kan jag sprida kalken själv?

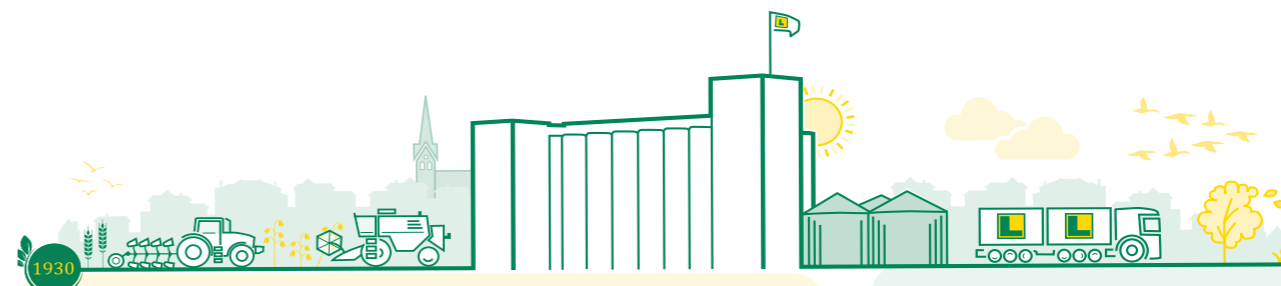
För den som inte vill köra ut vanlig jordbrukskalk finns det granulerade produkter från Nordkalk och OMYA som sprids enkelt med gödnings-spridare. Det gör att du inte behöver anlita externa entreprenörer och kan köra när förhållandena passar dig. Snabb pH-förbättring och snabb respons hos grödan som kan vara ett bra komplement när du exempelvis har årsarrende eller behöver "förstahjälpen" på ett visst område i fältet.

Säckade produkter:

Nordkalk mag 12
Nordkalk Calcit
OMYA Sulfoprill

Vad är strukturkalk?

Den första åtgärden för att förbättra markstrukturen är att se till att dräneringen är tillräckligt dimensionerad och är i bra skick. Har du en lerjord är det även bra att strukturkalka. Strukturkalkning är berättigad till LOVA-stöd som söks via Lagerhuset varje år.

Varför strukturkalk?

Jorden får en bättre struktur vilket ger jämnare och snabbare upptorkning.

Bättre struktur gynnar rotutveckling och därmed bättre utnyttjande av fosfor och övrig växtnäring.

Du sparar pengar genom mindre dragmotstånd och färre överfarter.

Upp till 15 % högre avkastning för vissa grödor visar långliggande försök.

Att tänka på

Mylla in stallgödsel minst en månad innan strukturkalkning annars minskar kalkens effekt.

Vänta en vecka efter strukturkalkning innan sådd så kalken hinner verka.

Hur?

Strukturkalken sprids efter skörd, då är jorden som bäst upptorkad och har som bäst struktur för att få en jämn och bra inblandning av strukturkalken. Kalkning vid våta förhållanden avråds.

Sprid minst 2 ton aktiv CaO/ha, motsvarar 6 ton Mewab strukturkalk.

Bearbeta in kalken helst med en gång efter spridning eller senast 2 dygn efter spridning.

Bearbetningen sker 2-3 gånger på ett djup till 15-20 cm.

Energi

Lagerhuset erbjuder diesel, eldningsolja, smörjmedel och fordonskem till lantbruket. För största medlems- och bondenytta med snabb och trygg service.

Diesel & Eldningsolja

Lagerhuset samarbetar med Paroy AB med trygga och snabba leveranser av drivmedel. Leveranstiden är oftast 2-3 dagar, men ibland snabbare än så.

Vi har veckopris, vilket innebär att vi får ett nytt pris varje måndag som gäller hela veckan. Detta är en trygghet då priset kan skifta mycket under en vecka. Observera att vi måste hinna leverera ut bränslet samma vecka så ring och beställ i god tid.

Se till att beställa rätt produkt, ange rätt kvantitet och vara ute i god tid. För att kunna leverera behöver tanken vara uppläst, ha överfyllnadsskydd och att det finns god framkomlighet för tankbilen.

Lagerhuset har två drivmedelskampanjer per år med förlängd kredit, en vårbrukskampanj och en skördekampanj för att hjälpa till när drivmedlet behövs som allra mest!

Tillsammans med Paroy har vi tagit fram ett "Lagerhuskort" där ni får -70 öre/L i rabatt på Paroys och deras samarbetspartners tankstationer. Kontakta Andreas Redebratt, 0512-300 465 för att beställa drivmedel.

Smörjmedel

Vi har även smörjmedel och fordonskem från Starta i vårt sortiment. Starta har ett brett sortiment till de flesta fordon och de vanligaste produkterna finns alltid på lager i Tegelladan i Vara. Vi kan även leverera direkt hem till gården om det passar er bättre.

Under hösten brukar vi ha smörjmedelkampanj inför vinterservicen så att maskinerna är klara för vårbruk efter sin "vintervila".

För fullständigt sortiment se startas hemsida på www.startaprodukter.se eller skanna QR-koden här nedanför:

Vi finns för dig och dina grödor

Varaslättnens lagerhus har funnits sedan 1930 och ägs idag av ca 1950 lantbrukare i Västsverige. Försäljningskontor finns på orterna Erikstad, Skövde, Tråvad och Vara.

Du är alltid varmt välkommen att kontakta någon av våra säljare, så hjälper vi dig.

Läs mer på hemsidan!

www.varalagerhus.se

Julia Eriksson

0512-300 454
julia.eriksson@
varalagerhus.se

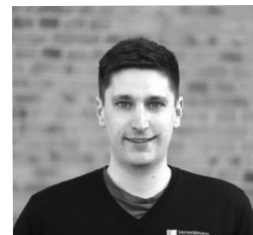
Marcus T. Lundmark

0512-300 453
marcus.lundmark@
varalagerhus.se

Annette Jacobsson

0512-300 468
annette.jacobsson@
varalagerhus.se

Oscar Emanuelsson

0512-300 458
oscar.emmanuelsson@
varalagerhus.se

Peter Darljung

0512-300 469
peter.darljung@
varalagerhus.se

Mikael Eklöf

0512-300 460
mikael@
varalagerhus.se

Andreas Hernbo

0512-300 455
andreas@
varalagerhus.se

Andreas Redebratt

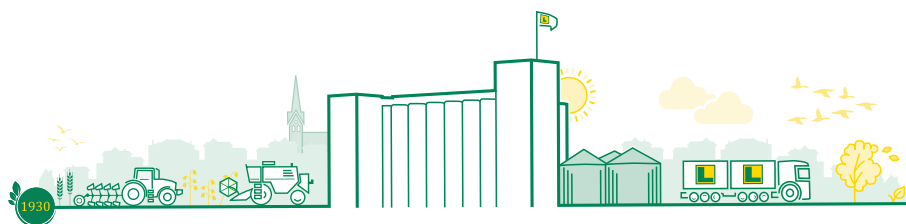
Energi

0512-300 465
andreas.redebratt@
varalagerhus.se

Mathias Assarsson

0512-300 456
mathias.assarsson@
varalagerhus.se

Lagerhusgatan 4, 534 34 Vara
0512-300 450 | info@varalagerhus.se